

A Fővárosi Ítéltábla a Germus és Társai Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Dedinszky Csaba ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, az Oppenheim Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. László Áron Márk ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (....) I. rendű és dr. II.rendű alperes neve (....) II. rendű alperesek ellen jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. október 29. napján kelt, 1.P...../2013/5. számú ítélete ellen az alperesek 6. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét ítéletnek tekintve részben megváltoztatja és az elsőfokú perköltségről akként rendelkezik, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárásban hozott - részítéletével megállapította, hogy az I. és II. rendű alpereseknek a ... lajstromszámú „BAZALTBOR” védjegy használatára adott engedélyt visszavonó nyilatkozata érvénytelen. Kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a felperes részére 965.522 forint perköltséget.

A megállapított tényállás lényege szerint az apa-fia rokoni kapcsolatban álló II. és I. rendű alperesek a jogosultjai a ... 27-i elsőbbségű ... lajstromszámú „BAZALTBOR” szóvédjegynek, aminek oltalma a Nizzai Megállapodás 33. áruosztályában a palackozott borokra terjed ki. Az alperesi család a tulajdonában lévő szőlőültetvényeken borszőlőt termesztett, boraikat 2000-től „B... L... C... P...” megjelöléssel palackozták és hozták forgalomba.

A felperesi cégben többségi befolyással rendelkező P... P... és az I. rendű alperes elhatározták, hogy közös vállalkozásba kezdenek és létrehozták a 2007. április 12-i társasági szerződéssel a felperesi céget, P... S... Kft. néven, amit 2008. március 26-án B...-B... S... Kft-re változtattak. Az I. rendű alperes és P... P... írásbeli együttműködési szerződést nem kötöttek. P... P... részben tőkét biztosított a

beruházáshoz, részben projekt lebonyolításához szükséges szakmai tudást adott és valamennyi földterülettel is rendelkezett, az I. rendű alperes a családja tulajdonában lévő szőlőültetvényeket és a szakmai ismeretet biztosította.

Emellett a 2008. március 31. napján kelt nyilatkozattal az I. és II. rendű alperesek feltétel nélküli hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy védjegyüket a felperes időbeli, területi korlátozás és minden további feltétel nélkül használja, kikötötték azonban, hogy a használati jog biztosítása nem korlátozza az őket, mint védjegyjogosultakat megillető használati jogot. A védjegyhatóság a felperes használati jogát a védjegylajstromba bejegyezte.

A felperesi cég megalakulását követően a L... család nem forgalmazott borokat a védjegy szerinti megjelölés alatt 2011. végéig, 2012. elejéig. Az új borászati üzem 2010 nyarára készült el, a cég borásza az I. rendű alperes volt, de P... P... és az I. rendű alperes között megromlott a kapcsolat, utóbbi ügyvezetői tisztsége 2010. október 22-én megszűnt. Ekkor a társasági tagok között a kommunikáció már minimális mértékű volt. 2011 novemberében, a szüret után az I. rendű alperes munkaviszonyát felmondta.

Az alperesek 2011. november 28-án felszólították a felperest, hogy hagyjon fel a „BAZALTBOR” védjegy használatával és módosítsa cégnevét. A levél tartalmazza, hogy mivel az I. rendű alperes munkaviszonya a felperesi társaságnál megszűnt és a 2011. évjáratú borok már nem a L... család felügyelete mellett kerülnek a palackba, az alperesek a védjegy és a családnév használatára adott engedélyüket ezúton visszavonják. Az alperesek kezdeményezésére a hatóság a felperes javára bejegyzett használati engedély megszűnését tudomásul vette. A felperes a végzés ellen megváltoztatási kérelmet terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék az eljárás tárgyalását felfüggesztette a jelen per jogerős elbírálásáig.

A felperes 2012. június 21. napján előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy érvénytelen az a nyilatkozat, amellyel a 2011. november 28-án kelt felszólító levélben az alperesek visszavonták a „BAZALTBOR” szóvédjegy, a „L...-b...” ábrás megjelölés, illetve a „L...” szómegjelölés használatára adott engedélyeket.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság 1.P.22.809/2012/10. számú ítéletével a keresetet teljes egészében elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.22.039/2012/7. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a „L...” megjelölések használatára adott engedélyeket visszavonó nyilatkozat érvénytelenségével kapcsolatos kereseti kérelmeket, valamint a korábbi III. rendű alperessel (L... B... Kft.) szembeni keresetet elutasító részében helybenhagyta.

A „BAZALTBOR” védjegy használati jogát visszavonó nyilatkozat érvénytelenségének megállapítása tekintetében azonban az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy a nyilatkozattal a felek között védjegyhasználati jogviszony keletkezett, amire a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.) IV.

fejezetében írt szabályok vonatkoznak és a felek közötti szóbeli megállapodás további vizsgálatát írta elő.

A folytatódó eljárásban a felperes fenntartotta a „BAZALTBOR” védjegy használatára adott engedélyt visszavonó nyilatkozat érvénytelenségének a megállapítására irányuló keresetét.

Az alperesek változatlanul a kereset elutasítását kérték. Elsősorban a jogszerű felmondásra hivatkoztak, mivel csak az együttműködés idejére biztosították a védjegy használatát. Másodsorban azzal érveltek, hogy a felek a szerződést közös megegyezéssel, ráutaló magatartással megszüntették. Harmadsorban azzal védekeztek, hogy a szerződés érdekbeli okból lehetetlenült.

Az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozottnak találta. Döntését a Vt. 23. § (1) és (2) bekezdésére, 25. §-ára, a Ptk. 312. és 321. §-ainak (1) bekezdésére, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdésére alapította.

Utalva a Pp. 3. § (3) bekezdésére és 164. § (1) bekezdésére kifejtette, hogy az alpereseket terhelte annak az állításuknak a bizonyítása, hogy a védjegyhasználat az együttműködés idejére volt biztosítva. Ezt a rendelkezésre álló adatok nem igazolták, mert az írásbeli engedélyező nyilatkozat erre vonatkozó feltételeket nem tartalmaz, az alperesek személyes meghallgatásából nem lehetett ilyen következtetésre jutni és az alperesek felhívás ellenére sem ajánlottak fel további bizonyítást. Ezért nem látta megállapíthatónak, hogy a védjegyhasználati szerződés csak az együttműködés idejére szólt és az erre alapított felmondást az elsőfokú bíróság nem találta jogszerűnek.

A szerződés ráutaló magatartással, közös megegyezéssel történt megszűnését sem látta megállapíthatónak és a lehetetlenülésre vonatkozó alperesi érvelést sem fogadta el. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az alperesek részéről a védjegyhasználat engedése nem ütközik olyan akadályba - például a védjegyjogtalom megszűnése -, amely azt lehetetlenné tenné, és nem eredményezi ezt az a körülmény, hogy az alperesek érdekét nem szolgálja már a használati szerződés.

A perköltség megfizetésére a Pp. 78. és 82. §-ainak (1) bekezdése alapján az alpereseket egyetemlegesen kötelezte. A felperest illető perköltség magában foglalja a 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illetéket, az alapeljárásban felmerült 818.022 forint, a másodfokú eljárásban megállapított 25.400 forint, valamint a megismételt eljárásban felmerült 38.100 forint ügyvédi munkadíjat, ami összesen 965.522 forintot tesz ki.

A döntéssel szemben az alperesek fellebbeztek, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték és támadták a perköltségről szóló rendelkezést is.

Lényegében megismételték az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érvelésüket. Fenntartották, hogy a védjegy használata az együttműködés idejére volt biztosított és a felmondás érvényes. A felperesi használati jog ideiglenes jellegét igazolják az alperesek perben tett személyes nyilatkozatai, valamint az a körülmény is, hogy

noha készült tervezet az átruházásról, de nem írták alá, mert a szándékuk az volt, hogy a közös munka megszűnése esetén a család kezében maradjon a védjegy. Annak alátámasztására, hogy a határozatlan idejű szerződésnél nincs feltétlenül szükség a felmondási jog kikötésére hivatkoztak a szakirodalomra, eseti döntésekre és az új Ptk. 6:213. § (3), valamint a 6:63. § (5) bekezdésére, ami kifejezett kodifikálja, hogy külön kikötés nélkül, hallgatólagosan is a szerződés tartalmává válnak mindazon kötelezettségek, amelyek az adott szerződés természetéből és céljából, a felek közötti korábbi gyakorlatból, valamint a kialakított szakmai szokásokból szükségszerűen következnek.

Mivel az együttműködés a felek között a viszony elmérgesedése következtében 2011 vége óta megszűnt és aktív magatartást közösen nem fejtenek ki, sőt az I. rendű alperest időközben kizárták a felperesi cégből, így mára mindenfajta kapcsolata a felperessel megszűnt, továbbra is állították, hogy a felek közötti szerződés közös megegyezéssel, ráutaló magatartással megszűnt. Sételmezték, hogy ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság nem vizsgálta érdemben a felek viszonyának a megromlását és nem adta indokát, hogy miért nem látta megállapíthatónak a szerződés ráutaló magatartással történt közös megszűntetését.

Változatlanul hivatkoztak a felek közötti használati szerződés érdekbeli okból történt lehetetlenülésére, rámutatva, hogy ebben a körben az eljáró bíróság téves álláspontra helyezkedett, illetve csak a jogi lehetetlenülés lehetőségét vizsgálta. Megítélésük szerint a szerződés megkötését követően a felek között olyan körülmények álltak be, amelyek a teljesítést annyira megnehezítik, hogy az csak olyan rendkívüli áldozatok árán volna lehetséges, amit az alperesektől józan életfelfogás szerint nem lehet elvárni. Azzal ugyanis ellentétes egy olyan szerződés „örök időre” történő fenntartása, amelyben a felek együttműködéséről egyáltalán nem beszélhetünk.

Külön sételmezték a perköltség megállapításáról szóló rendelkezést is. Hangsúlyozták, hogy a L... megjelölések tekintetében pernyertesek lettek, illetve a korábbi III. rendű alperessel szembeni kereset teljesen elutasításra került. Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor ezt a körülményt nem értékelte és a felperes teljes első- és másodfokú költségét megítélte, holott a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazásának lett volna helye az alperesek nagyobb részbeni pernyertességére tekintettel.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú részítélet helybenhagyását indítványozta, hivatkozva annak helyes indokaira. Jobbára megismételve a már korábban is kifejtett jogi álláspontját válaszolt az alperesi érvekre.

Az alperesek fellebbezése kis részben, kizárólag a perköltséget érintően volt alapos.

Az érdemi elsőfokú döntéssel és annak helyes indokaival a másodfokú bíróság egyetértett.

Tévesen nevezte ugyan részítéletnek az elsőfokú bíróság a határozatát, mivel már nem maradt olyan kereseti kérelem, amely tekintetében további tárgyalásra lenne szükség. Ez a döntés már véglegesen befejezte az ügyet, a Pp. 213. § (1) bekezdésének megfelelően kimerítette a perben elbírálásra váró kereseti kérelmet. A L...-megjelöléssel kapcsolatos, valamint a III. rendű alperesre vonatkozó kereseti kérelmeket elutasító részítélet már jogerőre emelkedett, ezért a jelen megismételt eljárásban csak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alpereseknek a „BAZALTBOR” szóvédjegy használatára adott engedélyt visszavonó 2012. november 28-án kelt nyilatkozata jogszerűtlen-e, továbbá elbírálást várt, hogy a felperes és az I-II. rendű alperesek közötti teljes perben a feleket terheli-e és milyen összegű perköltség. E kérdésekben döntött is az elsőfokú bírósága jelen határozatával, ezzel kimerítve minden elbírálásra váró kérelmet. Ezért a részítéletet követően az elsőfokú bíróságnak ítéletet kellett volna hoznia, annak ellenére, hogy ekkor is csak egyes kereseti kérelmeket, illetve a kereseti követelés egy részét bírálta el. Ugyanakkor ez nem volt olyan hiba, ami az eljárás megismétlését indokolta volna, csak pontosítást igényelt és nem változtatott a döntés megfelelőségén sem.

A lényegi kérdésben ugyanis helytállóan döntött, helyesen állapította meg, hogy a felek között a Vt. 23. §-a szerint minősülő védjegyhasználati megállapodás jött létre, és azt is megfelelően ítélte meg, hogy az engedélyt visszavonó nyilatkozat, mint a jogviszony alperesek általi felmondása nem jogszerű.

Okszerűen mérlegelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat, amelyek alapján nem volt megállapítható, hogy a felek megállapodása kiterjedt volna arra, hogy csak az együttműködés idejére szól a használati szerződés. Ezt nem csak a felek elsőfokú bíróság és fellebbezési ellenkérelem által is idézett azon perbeli nyilatkozatai támasztották alá, ami szerint mindezt nem gondolták végig, de az írásbeli, 2008. március 31-ei B... N... tartalma is, ami időbeli és területi korlátozás és minden további feltétel nélküli védjegyhasználatról szólt. A fellebbezésben felhozottakkal szemben kizárólag az együttműködés idejére adott használatra nem lehetett következtetni abból sem, hogy nem átruházás, hanem csak használatba adás történt, illetve hogy az I. rendű alperes találta ki ezt a védjegyszót.

A fellebbezés érvelt S... K... jogirodalmi álláspontjával és egy más tényállásra vonatkozó eseti döntéssel is a felmondás lehetőségével kapcsolatban. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság megismétli a korábbi indokait. A főszabály szerint a szerződést az egyik fél egyoldalú elhatározása és jognyilatkozata nem szünteti meg. Egyoldalú jognyilatkozat csak kivételesen és csak akkor szüntetheti meg a szerződést, ha azt a felek a szerződésben kikötötték, vagy jogszabály feljogosítja a felet a felmondásra vagy az elállásra. A felperes által hivatkozott új Ptk. 6:213. § (3) bekezdése is ezt igazolja, amikor új rendelkezéssel 2014. március 15-től a tartós, határozatlan időre kötött szerződéses jogviszonyok esetében már biztosítja a felmondás jogát. Ez a szabály azonban a jelen perben vitás 2011. november 28-i nyilatkozatra még nem alkalmazható. Mivel az alperesek nem

bizonyították, hogy a használati megállapodásnak nem volt szerződéses feltétele, hogy az engedély csak az együttműködés idejére vonatkozik, így az bekövetkezni sem tudott, ezért a visszavonó nyilatkozat jogszerűtlen. A másodfokú bíróság nem jutott eltérő álláspontra az alperesi előkészítő iratban hivatkozottak alapján sem, mert az adott esetben annak van ügydöntő jelentősége, hogy a felmondás lehetőségében a felek nem állapodtak meg, és jogszabály sem adott erre feljogosítást. Ezért nem relevánsak az ilyen kikötést tartalmazó csatolt szerződések, miként az új Ptk. 6:63. § (5) bekezdése sem alkalmazható a jelen ügyben.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen mondta ki, hogy a használati szerződés a Ptk. 319. § (1) bekezdése szerinti közös megegyezéssel, illetve ráutaló magatartással sem szűnt meg. Arra a perben nem merült fel semmilyen adat, hogy a felek kifejezetten megegyeztek volna a védjegyhasználati szerződés közös akaratelhatározással való megszüntetésében. Az a fellebbezési érvelés pedig, miszerint a szerződő felek között a személyes kapcsolat nagy fokban megromlott és közös aktív tevékenységet már nem fejtenek ki, annak fényében, hogy a használati jog együttműködéshez kötöttsége bizonyítatlan maradt, szintén nem vezethetett annak megállapításához, hogy köztük ráutaló magatartással a szerződéses viszony megszűnt. Ennek folytán nem terheli mulasztás az elsőfokú bíróságot, amiért nem tárta fel a felek viszonya megromlásának tényleges körülményeit.

A szerződés lehetetlenülése sem volt megállapítható, a másodfokú bíróság ebben a körben utal az elsőfokú határozat helyes indokaira. Önmagában az a körülmény, hogy az alpereseknek már nem áll érdekében a védjegyhasználat további engedése, még nem szolgálhat lapul az egyoldalú visszavonáshoz és nem minősíthető akként, hogy lehetetlenült a szerződés. Ilyen okot a visszavonó nyilatkozat sem tartalmazott, mert azt az alperesek azzal indokolták, hogy az I. rendű alperes munkaviszonya a felperesi társaságnál megszűnt és a 2011. évjáratú borok már nem a L... család felügyelete mellett kerülnek a palackba. Így az alperesi érvek nem is relevánsak a kereset szempontjából. Emellett az alperesek csupán hivatkoztak rá, hogy a teljesítés számukra csak rendkívüli áldozatok árán volna lehetséges, de közelebbről nem írták körül, hogy ez miben mutatkozik, nem jelöltek meg konkrét akadályt és ilyet nem is bizonyítottak. Ugyanakkor az a peradatokból tudható, hogy a védjegyjogosultak nincsenek elzárva a saját használattól, mert ezt az engedélyben kifejezetten kikötötték. Mindezek alapján a per főtárgya körében a fellebbezés nem foghatott helyt.

Eredményesen támadta ugyanakkor a fellebbezés az elsőfokú döntést a perköltségről szóló rendelkezés tekintetében, alappal sérelmezték az alperesek, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a kereset részben elutasításra került. A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy érvénytelen az a nyilatkozat, amivel a „BAZALTBOR” szóvédjegy, a L...-b... ábrás megjelölés és a L... szómegjelölés használatára adott engedélyt az alperesek visszavonták. A L...-megjelölésekkel kapcsolatban a keresete nem vezetett eredményre, azonban a védjegy tekintetében a megismételt eljárásban számára kedvező döntés született, ez a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazását vonja maga után, akként hogy a felek

pernyertességének és pervesztésének aránya lényegében azonosnak tekinthető. A L... megjelölések tekintetében a jogvita az első eljárásban lezárult, a folytatódó eljárásnak már kizárólag a védjegy képezte a tárgyát, ezért megállapítható, hogy a védjeggyel kapcsolatos kereseti kérelem körében több ügyvédi munka kifejtésére volt szükség a felek képviselőitének ellátása során, mint a megjelölések esetében és ez a másodfokú bíróság megítélése szerint egymást kiegyenlíti. Ennek folytán a ráfordított munka, az előlegezett költségek és a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a másodfokú bíróság mérlegeléssel úgy határozott, hogy a Pp. felhívott rendelkezése szerint mindenki viseli a saját költségét és ennek megfelelően ebben a részében megváltoztatta az elsőfokú döntést.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§ (2) bekezdése alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint rendelkezett.

A fellebbezés kizárólag a perköltségre vonatkozó részében volt sikeres, ezért a túlnyomó részben pervesztes alperesek kötelesek viselni a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviselőitét ellátó ügyvéd áfával növelt munkadíját foglalja magában. Ennek meghatározásánál a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. és 4/A. §-ai szerint járt el.

Budapest, 2014. május 22.

. Lesenyei Terézia s.k.

a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.

előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: